

CD's

DE JONGE Beethoven was de man van de kamermuziek. Nauwelijks in Wenen aangekomen, trachtte hij zich een naam te verwerven in de salons. Daarvoor wrong hij zich niet in bochten of ging hij kruiperig doen. Neen, met zijn muziek wilde hij stormenderhand het publiek overtuigen van zijn kunde.

Dat hij bovendien een knappe uitvoerder was, zal hem daarbij wel meer dan een handje hebben geholpen. Beethovens vioolmuziek behoort tot de top van de kamermuziek. Deze nieuwe opname van zijn vioolkwartetten door het Tokyo String Quartet laat een gedreven jong mens zien in volle Sturm und Drang.

Het Tokyo String Kwartet gaat helemaal mee met de componist die 'emotieve' muziek wilde schrijven. Muziek waarin allerlei diepe gevoelens de luisteraar kunnen en mogen aangrijpen. Diepe emoties bruisen in Beethovens hart, dat is zijn romantische kant. Maar hij kan die emoties ook in toom houden, en dat is zijn klassieke kant.

In deze kwartetten is de nog jonge Beethoven dus bezig zich los te maken van Mozart en Haydn. De enorme dynamiek in deze composities roept een emotionele diepte op die later bij Brahms of andere romantici volledig zal open bloeien. Duisternis en intens verdriet worden gekoppeld aan de sierlijke schijn van een Weense balzaal! Geen wonder dat het vioolkwartet in F de wereld is ingegaan als *les derniers soupers*, de laatste zuchten. (JC)

Beethoven, String Quartets, opus 18, 1-6, door het Tokyo String Quartet, 2 cd's, harmonia mundi, HMU 907436-37, 19,60 euro.

VAN DE vioolkwartetten over naar Beethovens pianotrio's. Vijfentwintig is hij, wanneer hij deze trio's bedenkt met de magische benaming *Opus 1*. Meteen bij de creatie al een schot in de roos, want Haydn, toen al op leeftijd en de onbetwiste autoriteit op muziekgebied, keurde ze en 'zag dat het goed was'.

Misschien haast nog meer dan de vioolkwartetten tonen ze aan hoe Beethoven reeds zijn eigen weg gaat. Uiteraard bewandelt hij nog de muzikale paden die Mozart en Haydn voor hem hebben gebaan, maar zijn nieuwe aanpak is tegelijk overduidelijk. Beethoven is nu eenmaal een gevoelsmens die in een keurig maatpak rondloopt. Vandaar dat deze muziek voortdurend wordt doorkruist door tegengestelde gemoedsbewegingen. Krachtige vulkaanuitbarstingen en passages vol geweld wisselen af met zachtheid en innige lyriek. Het is duidelijk dat het de kunstenaar zelf is die zijn gemoed laat spreken.

Het tweede trio, het zogenaamde *Geistertrio* is geschreven op het toppunt van Beethovens liefdesrelatie met een Hongaars prinsesje. Het is een later werk van een maestro die niets meer te bewijzen heeft, tenzij de liefde!

De cd besluit met een pianotrio van Johann Nepomuk Hummel, een tijdgenoot van Beethoven. Hummels muziek is conventioneel, maar in deze vertolking komt zijn talent toch ook goed uit de verf. Dat is dan zeker op het conto te schrijven van de drie knappe uitvoerders. (JC)

Beethoven, Hummel, Piano Trios, door Andreas Staier (piano-forte), Daniel Sepec (viool) en Jen-Guihen Queyras (cello), harmonia mundi, HMC 901955, 19,60 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

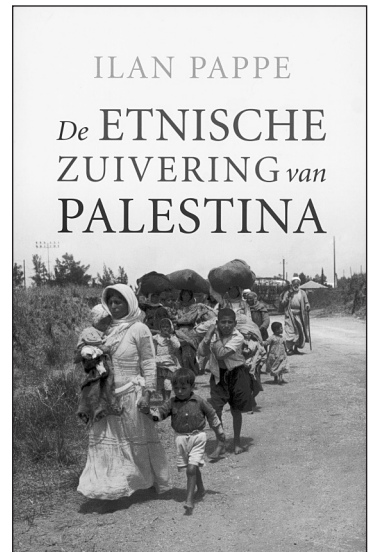
ZESTIG JAAR GELEDEN

DE ISRAELISCHE 'onafhankelijkheidsoorlog' van 1948 leidde tot een van de grootste gedwongen migraties uit de moderne geschiedenis. Ongeveer een miljoen Arabieren werden verjaagd uit hun huizen, dorpen werden verwoest en velen werden het slachtoffer van regelrechte massamoorden. Tot op heden is deze kwestie niet opgelost.

Auteur Ilan Pappé behoort tot de zogeheten nieuwe historici. Hij is zelf Israëliësch staatsburger én jood, en als professor politicologie verbonden aan de universiteit van Haifa. Zijn boek ontmaskert enkele mythen van de Israëliësch politieke geschiedschrijving. Probleem is immers dat haast niemand deze misdaden erkent. Pappé's bronnen zijn documenten en mondelinge getuigenissen van joodse soldaten. Naast een gedetailleerde beschrijving van de gebeurtenissen uit het najaar van 1948 plaatst de historicus fragmenten uit de rapporten over de Joegoslavische burgeroorlog. De conclusie is duidelijk: dit was een etnische zuivering volgens elke definitie daarvan. De auteur toont daarnaast ook aan hoe Europa zweeg, om wat het de joden zelf had aangedaan.

Heel belangrijk is dat Pappé de etnische zuivering in een ruimere context plaatst, namelijk die van de wording van de staat Israël. Al vanaf 1937 blijken zionistische groeperingen bezig geweest te zijn met het identificeren van Arabische dorpen, gemeenschappen en leiders. Deze informatie werd 'nuttig' gebruikt zodra de onafhankelijkheid van de joodse staat was uitgeroepen. Onmisbaar voor wie het lopende conflict in het Midden-Oosten beter wil begrijpen. (EDS)

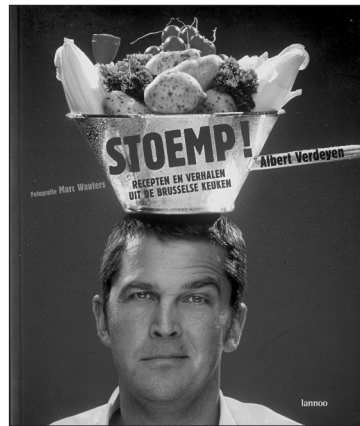
Ilan Pappé, De etnische zuivering van Palestina, Davidsfonds, Leuven, 2008, 347 blz., 24,90 euro, ISBN 978 90 59 772991.

GROETEN UIT BRUSSEL

STAMPPOT klinkt het in correct Nederlands, in Brussel is het natuurlijk *stoemp*. „Puree van aardappelen en groenten (prei, witloof, wortelen,...), gewoonlijk vergezeld van worsten, pensen of eventueel van een varkenskotelet”, wordt het gerecht in het deel *Klassiekers* omschreven.

In dit receptenboek worden de volkskeuken en de anderen samengebracht. Van *Viva Bomma*, *patate met saucisse* tot bijvoorbeeld *Stoemp à la marseillaise*, de favoriet van Brussels burgervader Freddy Thielemans. Het belangrijkste ingrediënt is dus de aardappel die dient fijngestampd met een *passé-vite* of een pureestamper, zonder vetstoffen toe te voegen, noch melk, boter, eieren of room.

De lijst van stoemp wordt rijkelijk aangevuld originele stoemp en de favorieten van bekende Brusselaars. Elke combinatie met vlees, vis of schaaldieren lijkt kans op slagen te hebben. Zo vinden we recepten van stoemp met kaviaar en sint-jakobsvruchten, met ganzenlever, met asperges en gepocheerde eieren of – voor in het wildseizoen – met fazant. José Gael, de man achter poppentheater *Toone*, houdt het echt Brussels met zijn recept van stoemp met spruitjes. Hij suggereert daarbij ook een mals lamskoteletje.

Dat kinderen niet alle groenten even graag eten, wist de samensteller van het boek ook. Hij voegt er nog een hoofdstuk *Stoemp voor kinderen* bij. *Croque-monsieur* met stoemp of de combinatie van stoemp met balletjes in tomatensaus en de klassieke wortelstoemp vinden hier hun plaats. En raakt de pot niet leeg, dan vindt u achteraan nog enkele suggesties om ook de restjes nog een volgende keer op tafel te krijgen. Smakelijk! (TH)

Albert Verdeyen, Stoemp! Recepten en verhalen uit de Brusselse keuken, Lannoo, Tielt, 2008, 128 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 2097 63 66.

GEEN GESCHIEDEN WERELDEN

ADRIANUS van Luyn, de bisschop van Rotterdam, verzamelde enkele teksten (toespraken en artikels) van zijn hand die het snijvlak van Kerk en samenleving beroeren. De huidige voorzitter van de Nederlandse bisschoppenconferentie is ook in Vlaanderen een graag geziene gast als voorzitter van de Koepel van bisschoppenconferenties van de Europese Unie Comece. Een aantal van de teksten ontstond in dat verband.

Steeds weer komt de sociale leer van de Kerk ter sprake als een motor voor het werken aan menselijke waardigheid. Mgr. van Luyn: „De katholieke Kerk ziet het als haar taak vanuit het evangelie de beeldvorming door politieke structuren te monitoren en zo bij te dragen tot de politieke opinievorming in de samenleving en de dialoog te bevorderen tussen geloof en politiek.” Of nog anders gesteld: „De scheiding van Kerk en Staat, die een groot goed is, houdt geen scheiding in van geloof en politiek.”

De auteur noemt dit metapolitiek, het ijveren voor de overstijgende menselijke waarden. Heel speciaal onderzoekt de bisschop van Rotterdam wat de inzet voor de menselijke waardigheid kan zijn, bekeken in het licht van de grote sociale vraagstukken van onze tijd. Ook de andere continenten worden daarbij niet vergeten. (EDS)

A.H. van Luyn, Politiek en metapolitiek. Gewetensvol in de Randstad, Kok, Kampen, 2008, 157 blz., 14,50 euro, ISBN 978 90 435 1509 2.

